

Utlåtande Rotel I, Rotel II, Rotel IX (Dnr KS 2026/420)

Inrättande av Trekantens biotopskyddsområde i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Biotopskyddsområde Trekanten i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde inrättas i enlighet med det syfte och den avgränsning som framgår av bilaga 1 till utlåtandet.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Under år 2024 har staden arbetat med inrättandet av fem nya biotopskyddsområden. I budget 2025 och 2026 gav kommunfullmäktige stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att tillsammans med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta ytterligare fem biotopskyddsområden.

Biotopskyddsområdet Trekanten ligger inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde. Förslaget biotopskyddsområde är cirka 20,4 hektar och utgörs av biototypen strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arter.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsbyggnadsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att det finns ett förslag som säkerställer naturområdets värden och anser att inrättandet av biotopskyddsområdet i enlighet med förslaget, ligger i linje med framtida önskvärd stadsutveckling.

Föredragande borgarrådens synpunkter

Under 2024 har fem nya biotopskyddsområden inrättats, och enligt budgeten för 2025 och 2026 ska ytterligare fem områden få ett långsiktigt skydd. Arbetet sker i nära samverkan mellan stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ett av de områden som nu föreslås få skydd är Trekanten i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde. Under början av 2026 har förslaget varit ute på samråd och därefter justerats i dialog med bland annat Länsstyrelsen Stockholm, Stockholm Vatten och Avfall AB samt Ellevio AB. Bland annat har den sydöstra avgränsningen anpassats så att ett större ledningsstråk ligger utanför området. Stadsbyggnadsnämnden har därefter godkänt förslaget och föreslagit att kommunfullmäktige beslutar om att inrätta Trekanten som biotopskyddsområde.

Det föreslagna området omfattar cirka 20,4 hektar och utgörs av sjön Trekanten med omgivande strandzoner samt skogsområdena söder om sjön. Här finns höga naturvärden kopplade till både vatten- och landmiljöer. Området är särskilt viktigt för fladdermöss och hyser en artrik fauna, inklusive flera rödlistade arter. Kombinationen av vatten, tät strandvegetation och äldre träd skapar goda förutsättningar för födosök, vila och fortplantning.

Samtidigt är Trekanten ett uppskattat rekreatjonsområde som används flitigt av boende i närområdet och övriga stockholmare. Promenadstråk, badmöjligheter och närheten till natur gör området till en viktig plats för friluftsliv och återhämtning året runt. Ett skydd av området innebär därför att både ekologiska värden och sociala kvaliteter kan bevaras långsiktigt.

Området utgör dessutom en viktig del av stadens blågröna infrastruktur och ingår i ett ekologiskt särskilt betydelsefullt kärnområde. Genom att skydda Trekanten stärks den biologiska mångfalden och stadens förmåga att hantera klimatförändringar, samtidigt som viktiga ekosystemtjänster säkras.

Att inrätta Trekanten som biotopskyddsområde är därmed ett viktigt steg i arbetet för ett mer hållbart och robust Stockholm. Det bidrar till att bevara värdefull natur inom stadens gränser och säkerställer att området även framöver kan nyttjas av både människor och djurliv. Vi tillstyrker därför förslaget att kommunfullmäktige beslutar att Trekanten ska utgöra ett biotopskyddsområde.

Bilagor

1. Förslag till beslut för biotopskyddsområde, dnr KS 2026/420-1.2
2. Samrådsredogörelse, dnr KS 2026/420-1.3

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå kontorets förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande

Liberalerna anser att biotopskyddsområden är en bra idé och ett välkommet komplement till nationalparker och naturreservat. De ska vara mindre till ytan och skydda särskilt viktig natur. Det biotopskyddsområdet som först beslutades i Olovslund har en mer begränsad yta och visar tydligt de arter det ska skydda. Att göra biotopskyddsområdena så omfattande som här föreslås får mycket stora konsekvenser.

Liberalerna ser ett behov av större försiktighet och eftertanke vid inrättandet av biotopskyddsområden, särskilt när dessa dras i direkt anslutning till befintlig bebyggelse, inte sällan privatägda tomter med villor eller flerfamiljshus. När gränserna för biotopskydd läggs mycket nära bostäder och annan bebyggelse riskerar det att skapa betydande och långsiktiga begränsningar för både boendemiljö och stadsutveckling.

Vidare vill Liberalerna understryka att biotopskyddsområden, liksom naturreservat, inte enkelt kan upphävas genom kommunala beslut. Enligt miljöbalken krävs så kallade synnerliga skäl för att upphäva ett sådant skydd för biotopskyddsområdena. Synnerliga skäl gäller också för åtgärder inom områdena, t ex att ta ner enskilda träd eller ansa buskar som växer invid befintliga g/c-vägar. Därtill gäller att gränserna för ett biotopskyddsområde är fasta och inte kan justeras eller flyttas över tid. Det innebär att även mindre justeringar för att möjliggöra exempelvis bebyggelse, infrastruktur eller trygghetsskapande åtgärder i praktiken är uteslutna. Skulle staden i framtiden behöva använda marken för bostäder, infrastruktur eller annan samhällsviktig utveckling är detta därmed i princip omöjligt. Besluten får mycket långtgående och irreversibla konsekvenser.

Sammantaget innebär detta att staden i praktiken lägger en våt filt över flera områden, där framtida utveckling kraftigt begränsas. När biotopskyddsområden väl har inrättats är gränserna fasta och kan inte flyttas, och skyddet kan endast upphävas vid synnerliga skäl enligt miljöbalken. Konsekvensen blir att mark som i dag skyddas i praktiken låses för all framtid, även om framtida behov av bostäder, infrastruktur eller trygghetsskapande åtgärder skulle uppstå. Liberalerna menar därför att biotopskydd bör användas restriktivt.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 13 maj 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

1. Att i första hand besluta att kommunstyrelsen återremitterar ärendet
2. Att i andra hand föreslå att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att delvis godkänna förslag till beslut
3. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet och Kristdemokraterna värnar den biologiska mångfalden och ser biotopskyddsområden som ett bra verktyg för att långsiktigt skydda värdefulla naturmiljöer. För att vara effektivt ska olika skyddsformer användas där de gör störst nytta och efter en process som är kunskapsbaserad, lokalt förankrad och transparent.

Processen här har tyvärr varit den motsatta. Utgångspunkten har inte varit att identifiera specifika biotoper med dokumenterat skyddsbehov och därefter pröva lämplig skyddsform, utan att vänstermajoriteten i budget fastslagit ett siffersatt mål om ett visst antal biotopskyddsområden. Förvaltningarna har därefter haft i uppdrag att ”fylla kvoten”. Resultatet blir en uppifrån-och-ner-process där signalpolitik varit viktigare än avvägningar mellan naturskydd, stadsutveckling och människors behov. Därtill präglas ärendena av en uppenbart forcerad framdrift. Samrådet väcker frågor, inte minst då berörda stadsdelsnämnder inte fått ta ställning till sina förvaltningars yttranden i sedvanlig ordning. Detta försvagar den lokala demokratiska förankringen.

Trekanten är ett viktigt rekreatiomsområde för promenader, löpning, bad och pulkåkning och som koppling mellan bostäder, skolor och kollektivtrafik. Att i detta sammanhang ytterligare begränsa eller ta bort belysning, utöver den redan nersläckta spången, riskerar att göra området otryggt, svårframkomligt och i praktiken otillgängligt för många under stora delar av året. Vissa arter har behov av mörker, men i stadsmiljö kan det inte ensidigt åsidosätta människors rätt till trygghet, säkerhet och att vistas i naturen. Centerpartiet vill att Stockholms tätortsnära grönområden ska vara levande och inbjudande, inte stänga ute människor genom beckmörker, otrygghet och snubbelrisk.

Det är tyvärr uppenbart att dessa ärenden har hastats fram för att nå beslut före valet. Vi värnar naturen, men vi värnar också och demokrati, rättssäkerhet och transparens och menar att denna process inte lever upp till de kraven.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Ärendet

Under år 2024 har staden arbetat med inrättandet av fem nya biotopskyddsområden. I budget 2025 och 2026 gav kommunfullmäktige stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att tillsammans med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, inrätta ytterligare fem biotopskyddsområden.

Ett av de föreslagna områdena är Trekanten i Hägersten-Älvsjö stadsdelnämndsområde. Under vintern 2026 har samråd om förslag till Trekantens biotopskyddsområde hållits. Efter samrådet har dialog förts med Länsstyrelsen Stockholm, Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) och Ellevio AB. Samrådsförslaget har reviderats utifrån dialogen och inkomna synpunkter. Biotopskyddsområdets sydöstra gräns har justerats så att ett stort ledningstråk hamnar utanför.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2026 om att föreslå att kommunfullmäktige beslutar att Trekanten ska utgöra ett biotopskyddsområde i enlighet med bifogat förslag till beslut. Stadsbyggnadsnämnden beslutade även om att godkänna samrådsredogörelsen.

Föreslaget biotopskyddsområde är cirka 20,4 hektar och utgörs av biotoptypen strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arter.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2026 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner samrådsredogörelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget och föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Trekanten ska utgöra ett biotopskyddsområde i enlighet med tjänsteutlåtandet med bilagor.
3. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Jonas Naddebo (C), se Reservationer m.m.

Reservation av Björn Ljung (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Mats Johnsson (SD), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

SAMMANFATTNING

Förslag till beslut för Trekantens biotopskyddsområde redovisas i det här ärendet. Uppdraget har genomförts i enlighet med budget 2025 och 2026. Förslaget redovisas i sin helhet i bilaga 1 till detta ärende.

Förslag till beslut för Trekantens biotopskyddsområde har tagits fram under ledning av stadsbyggnadskontoret, i samarbetet med exploateringskontoret, miljöförvaltningen och Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Trekanten förslås skyddas som biotopskyddsområde för biotoptypen *strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arter*. Föreslagen yta för biotopskyddsområde är cirka 20,4 hektar.

Trekantens biotopskyddsområde utgörs av sjön Trekanten inklusive tillhörande träd- och buskridå i strandkanten samt skogsområdet söder om sjön som sträcker sig till Nybohov. Området hyser en art- och individrik fladdermusfauna och utgör ett viktigt födosöks- och viloområde för fladdermöss.

Området hyser naturvärden och har en viktig funktion inom stadens blågröna infrastruktur och ingår i ett kärnområde i Stockholms ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO).

Att skydda området som biotopskyddsområde är förenligt med gällande översiktsplan och bedöms ligga i linje med översiktsplanens mål samt flera av de nationella och kommunala miljömålen.

Samråd om förslag till biotopskyddsområdet hölls under januari-februari 2026. I detta tjänsteutlåtande redovisas en sammanfattning av samrådsredogörelsen. Länsstyrelsen och samtliga övriga remissinstanser ställer sig generellt positiva till förslaget. Efter samrådet har förslaget reviderats i dialog med länsstyrelsen och SVOA utifrån inkomna synpunkter.

Kontoren överlämnar härmed förslag till beslut för Trekantens biotopskyddsområdet (bilaga 1) samt samrådsredogörelse (bilaga 2) till stadsbyggnadsnämnden för godkännande och föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Trekanten ska utgöra ett biotopskyddsområde.

Bakgrund

I Stockholm finns många områden med höga natur-, kultur- och rekreationsvärden, vilket bidrar till stadens attraktivitet. Att det finns många sådana områden beror på Stockholms unika läge mellan Mälaren och Östersjön och det variationsrika sprickdalslandskapet, tillsammans med att människor sedan bronsåldern brukat marken samt frånvaro av rationellt skogsbruk. Detta har tillsammans skapat gynnsamma förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv.

Genom att skydda värdefulla naturområden i Stockholm och samtidigt bibehålla utvecklingspotentialen för bostäder och viktig infrastruktur, kan staden planera långsiktigt för en växande och hållbar stad. Naturområden som skyddas bidrar till att stockholmarna får fortsatt tillgång till grönområden och bidrar samtidigt till den klimatanpassning som behövs för att möjliggöra en tätare och robustare stad.

Skydd av kärnområden av tillräcklig storlek och kvalité är också en viktig del i att säkerställa en fungerande grönbå infrastruktur med rik biologisk mångfald och livskraftiga ekosystem. En rik biologisk mångfald lägger grunden för robusta och motståndskraftiga ekosystem som krävs för att kunna tillhandahålla viktiga naturnyttor (ekosystemtjänster).

Skyddsformen biotopskyddsområde

Biotopskyddsområden är en skyddsform som kan användas för små mark- och vattenområden (biotoper) som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller som av annan anledning är särskilt skyddsvärda. Syftet med att skydda sådana biotoper är att långsiktigt bevara och utveckla naturmiljöer som har särskilt stort värde för djur- och växtarter. För att en kommun ska kunna besluta om inrättande av ett biotopskyddsområde måste området utgöras av någon av de 30-tal biotoptyper som är listade i bilaga 2 och 3 till förordning (1998:1252) om områdesskydd (FOM) enligt miljöbalken. Kommunen som har bildat ett biotopskyddsområde får vidta de åtgärder som behövs för att vårda området. Ett biotopskyddsområde är normalt cirka 2-20 hektar stort.

Skyddet gäller enbart inom biotopskyddsområdet och innebär att man inom biotopskyddsområdet inte får bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som kan skada naturmiljön. Därmed kan man med stöd av biotopskyddsbestämmelser inte reglera åtgärder och verksamheter som bedrivs utanför ett biotopskyddsområde, även om dessa åtgärder kan skada naturmiljön i det skyddade området.

Enligt FOM finns inte möjlighet att utöver detta förbud meddela särskilda föreskrifter för sakägare om vilka verksamheter och åtgärder som ska vara tillåtna eller förbjudna i ett biotopskyddsområde. Därmed finns inte heller möjlighet att skriva generella undantag för exempelvis underhåll av ledningar. Detta är en av flera viktiga skillnader mellan biotopskyddsområden och naturreservat.

Med att skada naturmiljön menas att skada de biologiska och andra förutsättningar som är nödvändiga för att bibehålla en biotops funktion för växt- och djurarter. Om en åtgärd eller verksamhet kan skada naturmiljön måste avgöras från fall till fall. En bedömning av risken för skada på naturmiljön behöver utgå från förutsättningarna för det enskilda biotopskyddsområdet. Hänsynsbehovet kan skilja sig åt i olika områden beroende av typen av biotop, årstid, geografiskt område, förekomster av särskilt skyddsvärda arter och olika förutsättningar i övrigt. I de fall den som planerar en åtgärd känner sig osäker bör han/hon därför kontakta stadens miljöförvaltning för att få råd och information.

Om det finns särskilda skäl kan kommunen ge dispens från förbudet. Vid en dispensprövning ska en bedömning göras av skadan för naturvärden och ekologiska funktioner som den dispens sökta åtgärden riskerar medföra och tyngden av motivet att vidta åtgärden. Åtgärder och verksamheter som inte skadar naturmiljön är inte förbjudna.

Enligt 8 § FOM gäller skyddet för ett biotopskyddsområde *inte* för de delar av området som är beläget i omedelbar anslutning till bebyggelse som fanns där när skyddet för området inrättades. Av detta följer att den bebyggelse som fanns vid skyddets införande ska kunna användas på det sätt och för de ändamål den var avsedd för när den uppfördes, utan hinder av den senare skyddade biotopen. Pågående verksamhet bör därför kunna fortgå på ett rimligt sätt, och åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till pågående verksamhet i anslutning till byggnaden eller för byggnadens funktion eller för att förhindra skada, bör kunna vidtas.

Omfattas ett biotopskyddsområde av en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900) som antogs eller fastställdes innan biotopskyddsområdet beslutades, får verksamheter bedrivas eller åtgärder vidtas som behövs för att genomföra detaljplanen eller områdesbestämmelserna (8a § FOM).

Om en nätkoncession för en starkströmsledning meddelades innan biotopskyddsområdet beslutades får verksamheten bedrivas eller åtgärd vidtas som behövs för att starkströmsledningen ska uppfylla gällande krav enligt ellagen (1997:857) och elsäkerhetslagen (2016:732).

Ärendet

Syfte med biotopskyddsområdet

Syftet med Trekantens biotopskyddsområde är främst att bevara områdets art- och individrika fladdermusfauna och områdets funktion som livsmiljö för fladdermöss.

Vidare ska även områdets övriga naturvärden bevaras och utvecklas för att bevara och stärka den biologiska mångfalden.

Åtgärder som behövs för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten bedöms ligga i linje med områdets syfte.

Grund för beslutet

Det förslagna biotopskyddsområdet utgörs av sjön Trekanten inklusive tillhörande träd- och buskridå i strandkanten samt skogen söder om sjön. Området hyser en art- och individrik fladdermusfauna och utgör ett viktigt födosöks- och viloområde för fladdermöss. Trekanten ska därför utgöra ett biotopskyddsområde för biotoptypen *strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arter*.

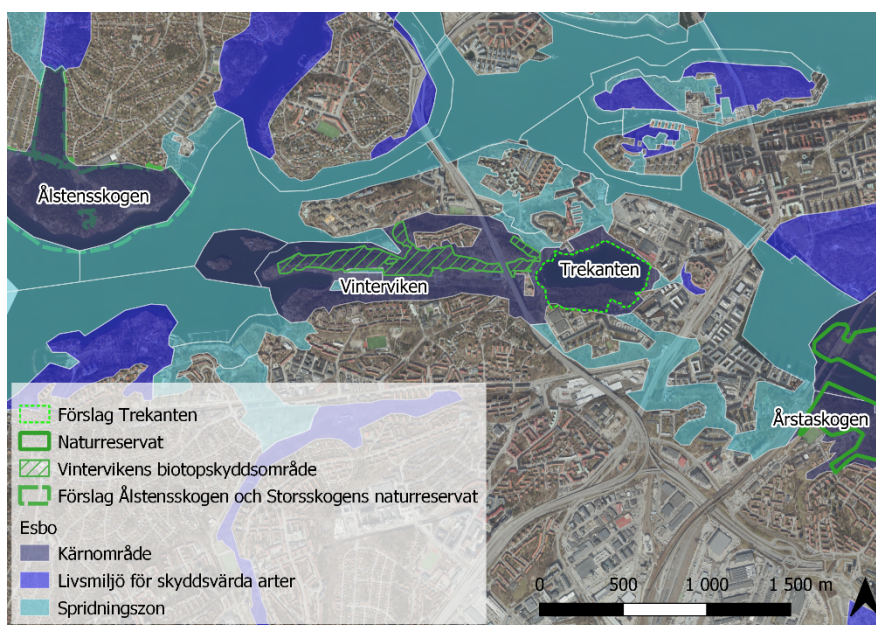
Den obelysta sjön Trekanten med dess naturliga stränder och skyddande strandvegetation i form av träd och buskar utgör en viktig födosökslokal för fladdermöss. I samband med en fladdermusinventering som genomfördes sommaren 2023 (Bilaga 3) påträffades här totalt åtta fladdermusarter varav tre rödlistade; nordfladdermus (NT, nära hotad), brunlångöra (NT), dammfladdermus (NT), dvärgpipistrell, gråskimlig fladdermus, vattenfladdermus, större brunfladdermus och

mustasch-/tajgafladdermus. Sett till antal registreringar vid de olika autoboxarna var nordfladdermus den vanligaste arten, följd av vattenfladdermus.

Den strandnära vegetationen ger skydd för fladdermössen att gömma sig från rovfåglar. I skogen söder om sjön finns ett flertal hålträd som kan utgöra både vilo- och koloniplatser för fladdermöss. Dvärgpipistrell kan även födosöka i områdets glesa ädellövsmiljöer. Områdets gamla tallskog används främst av nordfladdermus som en "patrullstig" när den födosöker och förflyttar sig inom området.

Områdets vatten-, strand- och trädmiljöer har höga naturvärden och hyser viktiga strukturer och funktioner för flera andra artgrupper såsom groddjur och arter knutna till ädellöv, triviallöv och barrskog.

Området har även en viktig funktion inom stadens blågröna infrastruktur och utgör ett kärnområde i Stockholms ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO).

Figur 1. Trekanten utgör en viktig del av stadens blågröna infrastruktur särskilt för fladdermöss och arter knuten till barrskog och ädellöv.

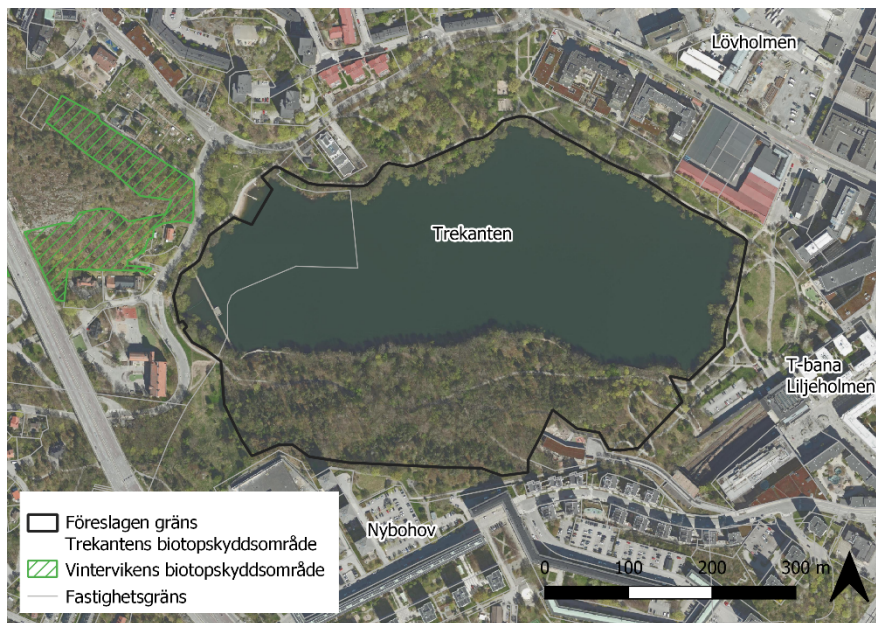
Områdets rekreativa funktioner

Området är ett välbesökt rekreationsområde. Flera delvis belysta stigar och gång- och cykelvägar löper genom området, runt Trekanten och genom skogen söder om sjön. Området och angränsande parken och badet används för umgänge, bad, lek, picknick och vinteraktiviteter som skridsko- och pulkaåkning. Besökarna uppskattar särskilt värdet av att uppleva naturen, att se och lyssna på fågellivet, fiska och njuta av stillheten på tidiga morgnar.

Förslag till avgränsning

Förslaget biotopskyddsområde är cirka 20,4 hektar stort och omfattar sjön Trekanten, omgivande träd- och buskridå samt skogen söder om sjön. Avgränsning

följer biotopens naturliga avgränsning och har skett med hänsyn till områdets naturvärden och ekologiska funktioner samt pågående och framtida stadsutveckling. Ett stort ledningstråk i sydöstra delen av området har lämnats utanför biotopskyddsområdet. Parkområden norr och öster om sjön Trekanten planeras upprustas och utvecklas med rekreativa funktioner och har därför lämnats utanför den föreslagna gränsen för biotopskyddsområdet. Även befintlig badplats på sjöns västra sida har lämnats utanför. I Nybohov har ett mindre område av naturmarken närmast befintlig bebyggelse och parkering lämnats utanför för att bevara möjligheten att pröva framtida bebyggelse.

Figur 2. Översikt över föreslagen gräns för Trekantens biotopskyddsområde.

Områdets skötsel

Kommunen får enligt 7 kap. 11 § miljöbalken vidta de åtgärder som behövs för att vårda området. I detta biotopskyddsområde behövs skötsel främst i form av regelbunden naturvård för att gallra uppväxande sly och gallring av träd som riskerar att beskugga de gamla ekarna och tallarna. Det är också viktigt att se till att det finns efterträdare till de gamla träden. Även säkerhetsbeskrningar kan behövas om döda grenar utgör risk för människor eller egendom. Sjöns standzon ska skötas på ett sådant sätt att sjöns ekologiska och kemiska status kan förbättras. Utmed sjöns södra strand med dess naturliga strandvegetation lämpar sig fri utveckling med möjlighet till eventuella punktinsatser. Längs sjöns norra strand kan strandvegetationen med fördel hållas mer mosaikartad, med omväxlande öppna och slutna partier. Vid skärmbassängen kan beskärning av träd förekomma för att upprätthålla skärmbassängens reningsfunktion. Sjöns tillopp ska hållas öppet och rensas vid behov. Befintliga anläggningar i området ska hållas i gott skick och underhålls så att funktion och säkerhet upprätthålls.

Figur 3. Sjön Trekanten omges av en trädridå som ger fladdermöss både skydd från rovfåglar samt vindstilla födosöksplatser där det samlas mycket insekter.

Måluppfyllelse och stadsplanering

Förslaget biotopskyddsområde stödjer de nationella miljökvalitetsmålen *God bebyggd miljö*, *Ett rikt växt- och djurliv* och *Levande skogar*. Förslaget ligger även i linje med Stockholms stads miljöprogram 2023–2030 och bedöms bidra till ett flertal målområden: *Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem*, *Ett klimatanpassat Stockholm* och *En rättvis och inkluderande omställning*. Förslaget är förenligt med gällande översiktsplan och bedöms ligga i linje med översiktsplanens mål om en växande, sammanhängande, klimatsmart och tålig stad samt med stadens bostadsmål och åtaganden inom överenskommelser om infrastrukturutbyggnad. Förslaget biotopskyddsområde ligger även i linje med den markanvändning som anges i den lokala stadsutvecklingskartan för Hägersten-Liljeholmen.

Området omfattas av ett flertal stadsplaner och en detaljplan: Samtliga markområden regleras som park eller allmän plats, planterad. Stora delar av sjön är reglerad som vattenområde. Sjöns sydöstra del är inte planlagd. Att inrätta biotopskyddsområde i området bedöms vara förenligt med gällande stadsplaner och detaljplaner.

Ekonomi

I samband med inrättandet krävs kungörelse av beslutet och investeringar i form av inmätning och utmärkning av gränsen och skyltning. Samtliga investeringsutgifter finansieras av exploateringsnämndens driftbudget.

Drift och underhåll

Driftkostnader åligger Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd. Driftsmedel fördelas enligt finansieringsmodellen för skyddad natur.

Tillsyn

Tillsyn enligt miljöbalken av biotopskyddsområde åligger miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ärendets beredning

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2024–2026 har stadsbyggnadskontoret i samarbete med miljöförvaltningen, exploateringskontoret och berörda stadsdelsförvaltningar tagit fram förslag till fem ytterligare biotopskyddsområden. Utgångspunkten för dessa ytterligare fem biotopskyddsområden är, i enlighet med budgetuppdraget, att områden med störst behov av skydd ska skyddas *samt* att genomförandet av bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur beaktats. Områdena är utvalda och prioriterade utifrån föreslagen process i Policy för skydd av natur. Policy för skydd av natur är framtagen inom ramen för budgetuppdrag 2025 att ta fram en strategi för skydd av naturområden. Ett av de föreslagna områdena enligt den processen är Trekanten.

Samråd om förslag till Trekantens biotopskyddsområde har hållits med länsstyrelsen och berörda sakägare samt med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, kulturnämnden, trafiknämnden, idrottsnämnden och fastighetsnämnden från 23 januari till 23 februari 2026. Länsstyrelsen, SOVA och samtliga nämnder ser positiva på förslaget att skydda Trekanten som biotopskyddsområdet, men lämnade några synpunkter.

Länsstyrelsen anser att det i beslutet behöver förtydligas att fladdermöss faktisk förekommer i område. Vidare anser länsstyrelsen att formuleringar i syftet och grund för beslut bör ses över. SOVA och Ellevio önskar att beslutet kompletteras med en skrivning om att underhåll av befintliga anläggningar är undantagna från förbudet att skada naturmiljön. Trafikkontoret ser i nuläget ingen konflikt i inrättandet och allmänhetens nyttjande av området, men se en risk att biotopskyddsområdet försvårar möjligheten att förstärka eller bygga ut framtida gång- och cykelkopplingar samt rekreativa funktioner.

Efter samrådet har dialog förts med länsstyrelsen, SVOA och Ellevio.

Samrådsförslaget har reviderats utifrån dialogen och inkomna synpunkter.

Biotopskyddsområdets sydöstra gräns har justerats så att ett stort ledningstråk hamnar utanför. I beslutsdokumentet har stycken *Syftet med biotopskyddet*, *Grund för beslutet*, *Exempel på verksamheter och åtgärder som kan skada naturmiljön i biotopskyddsområde* och *Skötsel* förtydligats.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att befintliga gång- och cykelkopplingar i områden även möter framtida behov och att andra områden i Trekantsparken lämpar sig bättre för utveckling av rekreativa anläggningar än skogsmarken inom föreslaget biotopskyddsområde. Gällande lagstiftning ger igen utrym för en skrivning om att underhåll av ledningar undantas från förbudet att skada naturmiljön. Kontoret bedömer dock att biotopskyddsområdet inte nämnvärt försvårar underhåll av

befintliga anläggningar och ledningar. Särskilt värdefulla och känsliga naturmiljöer kräver alltid särskild hänsyn vid åtgärder om stadens biologiska mångfald ska bibehållas, oberoende av om ett område är formellt skyddat eller inte. Finns särskilda skäl kan även dispens från förbudet att skada naturmiljön ges.

Stadsbyggnadskontorets förslag

Stadsbyggnadskontoret föreslår att nämnden godkänner samrådsredogörelsen och att nämnden godkänner förslaget och föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Trekanten ska utgöra ett biotopskyddsområde i enlighet med bifogat förslag till beslut.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av stadsbyggnadsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget är i enlighet med uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2025 och 2026. Staden har hittills inrättat fem biotopskyddsområden, ytterligare fem ska enligt budgetuppdraget inrättas senast juni 2026. I arbetet med naturreservat och biotopskyddsområden ska genomförandet av bostadsmål och planerad viktig infrastruktur beaktas.

Under åren 2024 – 2025 har Olovslunden och Nockebyhov i Bromma, Skönstavik i Farsta, Vinterviken i Hägersten-Älvsjö och Vårberg i Skärholmen inrättats som biotopskyddsområden.

Ett av de ytterligare fem områden som utretts för biotopskydd är Trekanten i Hägersten-Älvsjö. De övriga fyra som föreslås att inrättas som biotopskyddsområden i kommunfullmäktige i maj 2026 är Åkeslund, Hemskogen, Gökdamen och Vikingaberget-Johannesdal.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att det finns ett förslag som säkerställer naturområdets värden och anser att inrättandet av biotopskyddsområdet i enlighet med förslaget, ligger i linje med framtida önskvärd stadsutveckling. Beslutet om biotopskyddsområde bidrar till att uppnå Stockholms stads miljömål ”Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem”.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige inrättar biotopskyddsområde för Trekanten med det syfte och avgränsning som framgår av bilaga 1.

Reservationer m.m.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation av Jonas Naddebo (C)

Att stadsbyggnadsnämnden i första hand beslutar att återremittera ärendet, att nämnden i andra hand beslutar att delvis avslå kontorets förslag samt att därutöver anföra följande:

Centerpartiet värnar den biologiska mångfalden och ser biotopskyddsområden som ett bra verktyg för att långsiktigt skydda värdefulla naturmiljöer. För att vara effektivt ska olika skyddsformer användas där de gör störst nytta och efter en process som är kunskapsbaserad, lokalt förankrad och transparent.

Processen här har tyvärr varit den motsatta. Utgångspunkten har inte varit att identifiera specifika biotoper med dokumenterat skyddsbehov och därefter pröva lämplig skyddsform, utan att vänstermajoriteten i budget fastslagit ett siffersatt mål om ett visst antal biotopskyddsområden. Förvaltningarna har därefter haft i uppdrag att ”fylla kvoten”. Resultatet blir en uppifrån-och-ner-process där signalpolitik varit viktigare än avvägningar mellan naturskydd, stadsutveckling och människors behov.

Därtill präglas ärendena av en uppenbart forcerad framdrift. Samrådet väcker frågor, inte minst då berörda stadsdelsnämnder inte fått ta ställning till sina förvaltningars yttranden i sedvanlig ordning. Detta försvagar den lokala demokratiska förankringen.

Trekanten är ett viktigt rekreationsområde för promenader, löpning, bad och pulkåkning och som koppling mellan bostäder, skolor och kollektivtrafik. Att i detta sammanhang ytterligare begränsa eller ta bort belysning, utöver den redan nersläckta spången, riskerar att göra området otryggt, svårframkomligt och i praktiken otillgängligt för många under stora delar av året. Vissa arter har behov av mörker, men i stadsmiljö kan det inte ensidigt åsidosätta människors rätt till trygghet, säkerhet och att vistas i naturen. Centerpartiet vill att Stockholms tätortsnära grönområden ska vara levande och inbjudande, inte stänga ute människor genom beckmörker, otrygghet och snubbelrisk.

Det är tyvärr uppenbart att dessa ärenden har hastats fram för att nå beslut före valet. Vi värnar naturen, men vi värnar också och demokrati, rättssäkerhet och transparens och menar att denna process inte lever upp till de kraven.

Reservation av Björn Ljung (L)

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Liberalerna anser att biotopskyddsområden är en bra idé och ett välkommet komplement till nationalparker och naturreservat. De ska vara mindre till ytan och

skydda särskilt viktig natur. Det biotopskyddsområdet som först beslutades i Olovslund har en mer begränsad yta och visar tydligt de arter det ska skydda. Att göra biotopskyddsområdena så omfattande som här föreslås får mycket stora konsekvenser.

Liberalerna ser ett behov av större försiktighet och eftertanke vid inrättandet av biotopskyddsområden, särskilt när dessa dras i direkt anslutning till befintlig bebyggelse, inte sällan privatägda tomter med villor eller flerfamiljshus. När gränserna för biotopskydd läggs mycket nära bostäder och annan bebyggelse riskerar det att skapa betydande och långsiktiga begränsningar för både boendemiljö och stadsutveckling.

Vidare vill Liberalerna understryka att biotopskyddsområden, liksom naturreservat, inte enkelt kan upphävas genom kommunala beslut. Enligt miljöbalken krävs så kallade synnerliga skäl för att upphäva ett sådant skydd för biotopskyddsområdena. Synnerliga skäl gäller också för åtgärder inom områdena, t ex att ta ner enskilda träd eller ansa buskar som växer invid befintliga g/c-vägar. Därtill gäller att gränserna för ett biotopskyddsområde är fasta och inte kan justeras eller flyttas över tid. Det innebär att även mindre justeringar för att möjliggöra exempelvis bebyggelse, infrastruktur eller trygghetsskapande åtgärder i praktiken är uteslutna. Skulle staden i framtiden behöva använda marken för bostäder, infrastruktur eller annan samhällsviktig utveckling är detta därmed i princip omöjligt. Besluten får mycket långtgående och irreversibla konsekvenser.

Sammantaget innebär detta att staden i praktiken lägger en våt filt över flera områden, där framtida utveckling kraftigt begränsas. När biotopskyddsområden väl har inrättats är gränserna fasta och kan inte flyttas, och skyddet kan endast upphävas vid synnerliga skäl enligt miljöbalken. Konsekvensen blir att mark som i dag skyddas i praktiken låses för all framtid, även om framtida behov av bostäder, infrastruktur eller trygghetsskapande åtgärder skulle uppstå. Liberalerna menar därför att biotopskydd bör användas restriktivt.

Särskilt uttalande av Mats Johnsson (SD)

Sverigedemokraterna godkänner förslaget att inrätta detta naturreservat men menar att vänstermajoritetens (S, V, MP) syfte med förslaget går långt utöver att skydda naturen i det aktuella området. Tvärtom är detta ett sätt för Miljöpartiet inom vänstermajoriteten (S, V, MP) att skaffa sig ett alibi för att skövla annan natur när Socialdemokraternas projekt att uppfylla det numerära målet om 140.000 bostäder till 2035 ska uppfyllas. Som alltid när Socialdemokraterna ska genomföra en reform så är påverkan på medborgarna av underordnad betydelse så länge som partiet kan visa upp att de uppfyllt ett mål, i detta fallet numerären 140.000.

Eftersom Socialdemokraterna avser att skövla grönskan i stadens gamla trädgårdsstäder, både villaområden och de hyreshusområden i naturen som en gång byggdes för att även ge arbetarklassen grönska, måste några alibin tas fram. I linje

med detta har vänstermajoriteten (S, V, MP) valt att utpeka några grönområden som naturreservat, eller liknande klassificeringar. Detta sker inte för att just dessa gröna fickor i bebyggelsen behöver skyddas utan för att Miljöpartiet ska ha ett alibi inför sina väljare när de deltar i skövlingen av grönska mellan bostäder.

Sverigedemokraterna menar att det är bra att dessa områden får ett skydd men att det i första hand behövs ett generellt skydd av grönskan som finns runt stadens existerande bostadsområden. När dessa är skyddade kan man göra en genomlysning av vilka grönområden som utöver detta skydd även måste ha särskilt reglerat skydd.